

67. Türkiye Jeoloji Kurultayı

Rapor Özeti*

GİRİŞ

1947 yılından bu yana hiç aksatılmaksızın her yıl düzenlenen Türkiye Jeoloji Kurultaylarının 67. si 14-18 Nisan 2014 tarihleri arasında Ankara’da MTA Genel Müdürlüğü Kültür Sitesi’nde gerçekleştirilmiştir. Ülkemiz yer bilimcilerinin araştırma ve geliştirme çalışmaları sonucunda elde ettikleri birikimlerini paylaştıkları ve Kurultay ana teması çerçevesindeki bazı konuların da düzenlenen diğer etkinliklerle jeoloji kamuoyu ile karar vericilere aktarıldığı Kurultay’a akademisyenler, kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektörde çalışan meslektaşlarımız ve jeoloji mühendisliği öğrencileri katılmıştır.

Bu raporda; Kurultay hazırlık aşamasından Kurultay’ın bitişine kadar geçen sürede yapılan çalışmalar kısaca özetlenmiş, bildiriler, bilimsel ve sosyal etkinliklere olan katılım vb. ile ilgili olarak istatistiksel bilgiler verilmiştir. Bu kurultayda edinilen deneyimlerin ışığında sonraki kurultaylar için de bazı önerilerde bulunulmuştur.

HAZIRLIK AŞAMASI

Düzenleme Kurulunun Oluşturulması

M. Namık YALÇIN – Kurultay Başkanı

Nihat Bozdoğan – II. Başkan

Kaan Sayıt – Kurultay Sekreteri

Ümit Uzunhasanoğlu – Sosyal ve Kültürel Etkinlikler

Sayman – Halil İbrahim Yiğit

Ana Temaların Belirlenmesi

Kurultay ana teması olarak “Doğal Kaynaklar ve Sürdürülebilirlik” konusunun yanı sıra “Ustalara

Saygı” başlığı altında belirli sayıda Ustanın Oturumların başında kısaca tanıtılarak anlamları kararlaştırılmıştır.

Oturum Başlıkları ve Oturum Yürütücülerinin Saptanması

67. Türkiye Jeoloji Kurultayında oturum konuları saptanmış ve bu oturumlar için oturum yürütücüleri belirlenmiştir. Bu bağlamda kendisine öneri götürülen hemen hemen tüm oturum yürütücüsü meslektaşlarımızın, bu görevi kabul etmeleri çok sevindirici ve teşekkürle layık bir gelişme olmuştur.

Çağrılı Konuşmacılar

Odamızın mali olanaklarındaki kısıtlar nedeniyle daha önceki kurultaylarda yaygın olarak kullanılmış olan oturumlara birer çağrılı konuşmacının davet edilmesi enstrümanı 67. Kurultayda kullanılmamıştır. Bunun yerine Kurultay’ın ana teması olan “Doğal Kaynaklar ve Sürdürülebilirlik” konusunda birer davetli konuşma yaparak, bu tartışmalı konunun aydınlatılmasına katkıda bulunacak kişilere odaklanması ve dünyaca tanınan kişilerin davet edilmesi tercih edilmiştir. Bu bağlamda hem Düzenleme Kurulu, hem Oda Yönetim Kurulu, hem de Oturum Yürütücülerinden öneriler istenmiştir. Çok somut öneriler yapılmadığı için, 2024 Dünya Jeoloji Kongresinin ülkemizde yapılmasına ilişkin girişimlerde dikkate alınarak Federal Almanya Helmholtz Gesellschaft Senckenberg Doğa Tarihi Müzesi ve Araştırma Enstitüleri Genel Müdürü Prof. Dr. Dr. h.c . Volker Mosbrugger, sonra da International Union of Geological Sciences (IUGS) başkanı ve Federal Almanya Potsdam Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Roland Oberhaensli ile temas kurularak bu kişiler davet edilmişlerdir. Her ikisi de davetimizi

* 67. Türkiye Jeoloji Kurultayı Başkanı, Prof. Dr. Namık YALÇIN’ın “67. Türkiye Jeoloji Kurultayı Sonuç Raporu”ndan derlenerek hazırlanmıştır.

memnuniyetle kabul etmişler ve sırasıyla “Bio-Geo-engineering - A Key to Sustainability” ve “Resourcing Future Generations-Challenges for Geoscience: a New IUGS Initiative” başlıklı konuşmaları sunmak üzere Kurultaya katılacaklarını bildirmişlerdir.

Paneller

“Doğal Kaynaklar ve Sürdürülebilirlik” konusundaki etkinlikler bağlamında öngörülmuş olan aynı başlıklı panel için Prof. Dr. Volkan Ediger’den panelin moderatörlüğü görevini üstlenmesi ricasında bulunulmuş ve Prof. Ediger bunu memnuniyetle kabul etmiştir. Daha sonra Prof.Dr.Volkan Ediger’in önerisi üzerine Aslı Özçelik, Katalin Zaim ve Uygur Özesmi panelist olarak davet edilmişlerdir. Davet edilenlerin tümü daveti kabul etmişlerdir.

Hazırlık çalışmalarının ileri aşamalarında çeşitli kesimlerce Jeoloji Mühendisliği Eğitimi ve Mesleğinin giderek büyüyen sorunlarla karşı karşıya kaldığı ve bu konuda hızla yeni stratejilere ihtiyaç bulunduğu dile getirilerek Kurultayda bu konunun da ele alınması gerektiği belirtilmiştir. Bunun üzerine bir dizi olası panel konusu arasından “Jeoloji ve Jeoloji Mühendisliği İçin Öngörüler” öne çıkmıştır. Bunda yaklaşık 10 yıl öce Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA) tarafından Temel Bilimler alanında yapılan bir öngörü çalışmasında Yer Bilimlerinin de yer alması ve bu öngörülerin güncellenmesinin gerekliliği ve aynı konuda Odamızın da bazı girişimlerinin bulunması etkili olmuştur. TÜBA çalışmasının Yer Bilimleri konusunun koordinatörlüğünü yapmış olması nedeniyle bu konudaki panelin de Kurultay Başkanımız tarafından modere edilmesi öngörülmuş ve Panele aşağıdaki kişiler panelist olarak davet edilmişlerdir. Prof. Dr. Aral Okay, Doçent Dr. Gonca Gençalioglu Kuşcu, Dündar Çağlan, Orhan Şimşek.

Ustalara Saygı

67. Türkiye Jeoloji Kurultayının ana temalarından ikincisi olan “**Ustalara Saygı**” konusunun arkasındaki temel düşünce “Çağn” yazımızda da belirtildiği üzere “Ülkemiz jeolojisinin bugün ulaştığı küçümsenmeyecek noktaya gelmesinde çok büyük katkılarda bulunmuş akademisyen ve uygulayıcıların, adlarını taşıyan oturumlarda kısaca da olsa tanıtılacak ve anılacak olmalarıdır”. Gerek bu temaya karar verilme-

si aşamasındaki Düzenleme Kurulu toplantılarında, gerekse Oturum Yürütücüleri ile yapılan toplantıda tartışıldığı ve açıklanmaya çalışıldığı gibi bu kurultayda anılacak “Ustaların” belirlenmesi sürecinde ne Düzenleme Kurulu ne de Oda Yönetim Kurulu bir rol oynamıştır. Benimsenen temel yaklaşım bu seçimin bizzat ilgili kurumlar tarafından yapılmasının gerektiği konusu olmuştur. Düzenleme Kurulu, öneri istenecek kurumların belirlenmesi kriterlerini ve önerilecek “Ustalara” ilişkin çok genel birkaç özelliği saptamıştır. 50. Yılıni geride bırakmış kurumlardan, genellikle kurumun yaşı ile doğru orantılı sayıda aday önerisi istenmiştir. Önerilecek “Ustaların”

- Vefat etmiş veya artık aktif olarak çalışmıyor olmak,
- Kurumuna uzun yıllar ve sürekli olarak hizmet etmiş olmak,

şartlarını taşımaları istenmiştir. kurumların önerdiği ustalar aşağıda listelenmiştir.

İstanbul Üniversitesi (8) Prof. Dr. Hamit Nafiz Pamir, Prof. Dr. Ahmet Can Okay, Prof. Dr.Fuat Baykal, Prof. Dr. İ. Enver Altınlı, Prof. Dr. Atife Dizer, Prof. Dr. Samime Artüz, Prof. Dr. Mehmet Akartuna, Prof. Dr. Sırrı Erinç, İTÜ (5) Prof. Dr. İhsan Ketin, Prof. Dr. Kemal Erguvanlı, Prof. Dr. Cazibe Sayar, Prof. Dr. Engin Meriç, Prof. Dr. Şakir Abdüsselamoğlu

Ankara Üniv.(3) Prof. Dr. Ahmet Şevki Birand, Prof. Dr. Suat Erk, Prof. Dr. Okan Tekeli

Hacettepe Üniv. (2) Prof. Dr. Gürol Ataman, Prof. Dr. Baysal Batman

ODTÜ (3) Prof. Dr. Melih Tokay, Prof. Dr. Ayhan Eler, Prof. Dr. Vedat Doyuran

Dokuz Eylül Üniv.(2) Prof. Dr. Orhan Kaya, Prof. Dr. Erol Akyol

KTÜ (1) Prof. Dr. Mustafa Aslaner

MTA (2) Dr. Tuncay Ercan, Mehmet Duru

TPAO (2) Ozan Sungurlu, Doç. Dr. Ahmet Sami Derman

DSİ (1) Ahmet Kaya

Sonuç olarak 67. Türkiye Jeoloji Kurultayında toplam 29 Ustanın anılması kararlaştırılmıştır.

Bildiriler

67. Türkiye Jeoloji Kurultayına 336 bildiri sunulmuştur. İki çağrılı konuşmacının bildirimleri de göz önüne alındığında 338 bildiri söz konusudur. Hakem değerlendirilmesinden geçen 336 bildirden 317 si kabul edilmiş, 5'i ret edilmiş, 14'ü de çeşitli nedenlerle yazarları tarafından geri çekilmiştir. Geri çekilme nedenlerinin başında, sözlü olarak sunulmak istenen bazı bildirimlerin poster olarak kabul edilmiş oluşu ve ilgili yazarların bunu kabul etmeyerek bildirimlerini geri çekmeye karar vermeleri gelmektedir.

336 bildirin 237'si sözlü, kalan 99'u poster olarak sunulmak istenmiştir. Kurultayın gün sayısı, programdaki diğer etkinlikler ve üç paralel oturum yapı-

labileceği göz önüne alındığında sözlü sunumların sayısının en çok 186 olabileceği anlaşıldığından, bildirimleri değerlendiren oturum yürütücüleri uyarılarak, sözlü olarak sunulmak istenen bazı bildirimlerin postere kaydırılmasının gerekeceği, bu nedenle de oturumlarına sözlü olarak sunulmuş bildirimlerden yaklaşık %30'unun postere aktarılması istenmiştir. Daha sonra Kurultay programı daha da sıkıştırılarak yaklaşık 210 sözlü sunum yapılabilmesine uygun hale getirilmiştir.

Bildirimlerin Dağılımı

Tüm bu süreçler sonunda Kurultay'a sunulan ve kabul edilen 317 bildirden 211'i sözlü, 106'sı poster olarak sunulmak üzere programda yer almıştır.

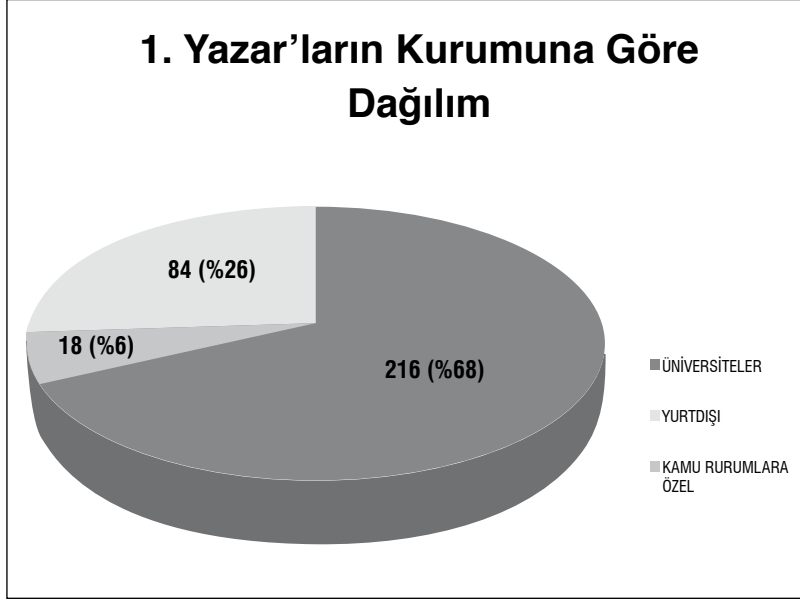
Oturum	Sözlü	Poster	Toplam
Bölgesel Jeoloji ve Tektonik	15	9	24
GD Anadolu Mesozoyik-Senozoyik Stratigrafisi	10	-	10
Çevre Jeolojisi	8	4	12
Deniz ve Kıyı Jeolojisi	10	5	15
Doğal Afetler ve Afet Yönetimi	4	3	7
Endüstriyel Hammaddeler	2	1	3
Fosil Yakıtlar Jeolojisi	6	7	13
Genel Konular	4	2	6
Göl ve Akarsu Jeolojisi	13	6	19
Hidrojeoloji, Su Kaynakları ve Yönetimi	12	1	13
Jeokronoloji ve İzotop Jeolojisi	5	-	5
Jeotermal Enerji	7	3	10
Konvansiyonel Olmayan (Alternatif) Enerji Kaynakları	3	1	4
Kültürel Jeoloji	13	-	13
Magmatizma ve Magmatik Süreçler	14	12	26
Metalik Maden Yatakları	6	7	13
Metamorfizma ve Metamorfik Süreçler	12	1	13
Mühendislik Jeolojisi-Jeoteknik	15	13	28
Neotektonik ve Depremsellik	10	7	17
Paleoklim ve Paleocoğrafya	6	4	10
Paleontoloji-Biyostratigrafi	16	9	25
Sedimentoloji ve Sedimanter Süreçler	5	5	10
Tıbbi Jeoloji	9	1	10
Yer Bilgi Sistemleri	6	5	11
Toplam	211	106	317

Çizelge 1 - 67. Türkiye Jeoloji Kurultay programında yer alan bildirimlerin oturum başlıklarına göre dağılımı

Programda yer alan bildirilerin kurumlara göre dağılımları

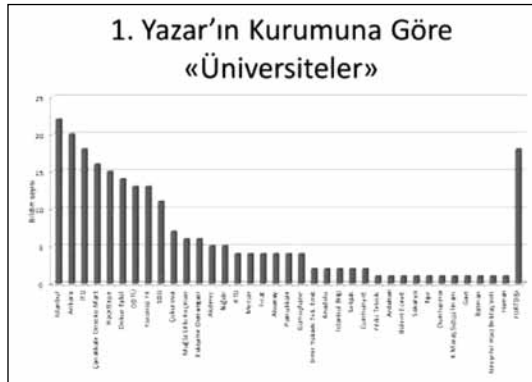
Konu iki ayrı yaklaşımla değerlendirilmiştir. Bunlardan ilki bildirinin ilk yazarının kurumuna göre, diğeri ise bildirideki tüm yazarların kurumları gözetilerek yapılmıştır.

miş olan değerlendirmedir. İlk yazarların kurumlarına göre yapılan değerlendirmeye göre bildirilerin 215'i (%68) üniversitelerden, 84'ü (%26) üniversite dışındaki kamu ve özel kurumlardan, 17'si (%6) yurtdışındaki kurumlardan kaynaklanmaktadır.

Şekil 1: Bildirilerin birinci yazarların kurumuna göre dağılımı

Üniversiteler kendi aralarında değerlendirildiğinde en çok bildirinin sırasıyla İstanbul Üniversitesi (22), Ankara Üniversitesi (20), İstanbul Teknik Üniversitesi (18), Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi (16), Hacettepe Üniversitesi (15), Dokuz Eylül Üniversitesi (14), Ortadoğu Teknik Üniversitesi (13), Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi (13), Süleyman Demirel Üniversitesi (11) tarafından sunulduğu görülmektedir. Diğer üniversitelerin bildiri sayıları 10'un altındadır.

Şekil 2: Bildirilerin üniversitelere göre dağılımı

Kurumlara göre dağılıma bakıldığında Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü'nün 41 bildiri ile başı çektiği, bunu 14 bildiri ile özel sektör ve 13 bildiri ile Türkiye Petrolleri A.O.'nın izlediği görülür.

Şekil 3: Bildirilerin üniversite dışındaki kurumlara göre dağılımı

Programda yer alan sözlü ve poster bildirilerden beşer tanesi sunulmamıştır. Sonuçta, Kurultay programında yer almış olan 317 bildirden 307'si sunulmuş, 10 tanesi sunulmamıştır.

Oturlar ve Oturum Başkanları

67. Türkiye Jeoloji Kurultay programında yer alan 317 bildiri iki ayrı poster oturumu ile 45 sözlü oturumda sunulmuştur. 23 ayrı oturum başlığından her birine ait bildirilerin bazıları üç, bazıları iki, bazıları ise tek bir oturumda sunulmuştur. 45 sözlü oturumun her biri için iki adet eş başkan çoğunlukla oturum yürütücülerinin önerileri doğrultusunda belirlenmiştir. Öneri yapılmayan oturumlar eş başkanlar Düzenleme Kurulu tarafından saptanmıştır.

Oturlardaki dinleyici sayıları

Oturlara katılımın tatmin edici düzeyde olduğunu görülmektedir. İlginin oturumlara ve günlere göre çok büyük farklar göstermediği ve ortalama izleyici sayısının 60 olduğu anlaşılmaktadır. Bununla birlikte GD Anadolu Mesozoyik-Senozoyik Stratigrafisi, Jeotermal Enerji, Metalik Maden Yatakları 100 den çok izleyici ile dikkat çekmektedir. Toplam izleyici sayısı 2660'tır.

Oturlar	I	II	III
Bölgesel Jeoloji ve Tektonik	?	120	70
GD Anadolu Mesozoyik-Senozoyik Stratigrafisi	115	100	
Çevre Jeolojisi	45	40	
Deniz ve Kıyı Jeolojisi	20	35	
Doğal Afetler ve Afet Yönetimi	55		
Endüstriyel Hammaddeler	45		
Fosil Yakıtlar Jeolojisi	40		
Genel Konular	35		
Göl ve Akarsu Jeolojisi	60	45	60
Hidrojeoloji, Su Kaynakları ve Yönetimi	55	50	65
Jeokronoloji ve İzotop Jeolojisi	55		
Jeotermal Enerji	105		
Konvansiyonel Olmayan (Alternatif) Enerji Kaynakları	60		
Kültürel Jeoloji	55	70	30
Magmatizma ve Magmatik Süreçler	70	35	45
Metalik Maden Yatakları	110		
Metamorfizma ve Metamorfik Süreçler	70	35	65
Mühendislik Jeolojisi-Jeoteknik	80	80	65
Neotektonik ve Depressellik	155	55	
Paleoiklim ve Paleocoğrafya	70		
Paleontoloji-Biyostratigrafi	60	40	45
Sedimentoloji ve Sedimanter Süreçler	45		
Tıbbi Jeoloji	35	25	
Yer Bilgi Sistemleri	45		
Toplam		2660	

Çizelge 2. 67. Türkiye Jeoloji Kurultayı sözlü oturumlardaki izleyici sayıları

Paneller

Kurultayımızda öngörölmüş olan paneller gerçekleştirilmiştir. Bunlardan Doğal Kaynaklar ve Sürdürülebilirlik paneli panelistlerinden Katalin Zaim herhangi bir gerekçe bildirmeden panele katılmamıştır.

Jeoloji ve Jeoloji Mühendisliği- Öngörüler Paneli panelistlerinden Orhan Şimşek'de son anda ortaya çıkan bir yurtdışı görevi nedeniyle katılmadıysa da yerine Altay Ergin'in katılmasını sağlamıştır.

Ustalara Saygı

Ustalara Saygı teması kapsamında öngöröldüğü gibi 29 Usta oturumların başında çoğunlukla yakın çalışma arkadaşlarından veya doktora öğrencilerinden biri tarafından tanıtılmışlardır. Ustalar ve tanıtımlarını yapanlar aşağıda listelenmiştir. Belirtmek gerekir ki tanıtımları yapanlar bazen sadece bu amaçla Kurultaya katılmış ve büyük bir kadirbilirlikle çok güzel takdimler hazırlamışlardır. Ustaların özgeçmişlerine de Bildiri Özleri Kitabının başında yer verilmiştir. Hayatta olan 6 Ustadan 5'i Kurultay'da hazır bulunmuşlar ve kendilerine bir teşekkür plaketi takdim edilmiştir.

Sosyal Etkinlikler

Sosyal etkinlikler kapsamında MTA salonlarında bir resim ve heykel sergisi, halk müziği gecesi ve geleneksel jeoloji yemeği düzenlenmiştir. Program Kitabında yer almasına karşın açılış kokteylinden mali nedenler yüzünden vazgeçilmek zorunda kalınmıştır.

Sonuç olarak; 67. Türkiye Jeolojisi Kurultayının gerek hazırlık, gerekse gerçekleşmesi aşamalarında özverili bir çalışma gerçekleştiren Kurultay Düzenleme Kurulu Başkanı Sayın Prof. Dr. Namık Yalçın'a, düzenleme kurulunun II. Başkanı Sn. Nihat Bozdoğan'a, sekreter Sn.Dr. Kaan Sayit'e, Ümit Uzunhasanoğlu'a (Sosyal ve Kültürel Etkinlikler), Halil İbrahim Yiğit'e(Sayman), zengin bir kurultayın hazırlanmasını sağlayan "oturum yürütücülerini ve oturum başkanlarına" kurultay'da görev alan JMO nun tüm çalışanları ile jeogenç öğrencilerine teşekkür ederiz.